

τον τέταρτον αὐτῆς, καὶ ὀνομάζεται διχότομος, ἀνατίλλουσα τὴν μεσημβρίαν, καὶ δίουσα τὸ μεσονύκτιον. Προχωροῦσα εἰς τὴν περὶ τὴν γῆν τροχίαν αὐτῆς, ἀπομακρύνεται μᾶλλον τοῦ ἡλίου, καὶ καταντᾷ εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τῆς γῆς· τὸ δὲ φῶς ἐκτείνεται μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐπ' αὐτῆς, ἕως οὗ μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας ἀπὸ τοῦ πρώτου τετραγωνισμοῦ τῆς καταντᾷ εἰς τὴν 180 τῆς τροχίᾳς αὐτῆς· τότε δὲ εὐρίσκεται κατὰ τὸ ἐπεσκιασμένον τῆς γῆς μέρος, φαίνεται ὁλος ὁ δίσκος αὐτῆς φωτεινός, καὶ τὸ μὲν ἐσπέρας ἀνατίλλει, τὸ δὲ μεσονύκτιον δέρχεται τὸν ἡσημερινόν, καὶ τὴν αὐγὴν δύνει, καὶ λέγεται πανσέληνος, ἡ ἐν ἀντιθέσει· διότι ἴσταιται κατ' εὐθείαν ἀντικρὺ τοῦ ἡλίου. Μετὰ τοῦτο ἀρχίζει πάλιν νὰ πλησιάζῃ εἰς τὸν ἡλίον, ἀνατίλλουσα καὶ δίουσα πάντοτε βραδύτερον· ὁ δὲ δίσκος αὐτῆς ἀρχίζει νὰ σκοτίζεται κατὰ τὸ δυτικὸν ἄκρον. Ἀφοῦ δὲ πάλιν διέλθῃ 90 τῆς τροχίᾳς αὐτῆς, τότε φαίνεται μόνον τὸ ἀνατολικὸν ἡμισυ τοῦ δίσκου αὐτῆς φωτεινόν, καὶ ἀνατίλλει τὸ μεσονύκτιον, καὶ δύνει τὴν μεσημβρίαν, εὐρισκομένη εἰς τὸν τελευταῖόν τῆς τετραγωνισμόν. Μετὰ ταῦτα, ὅσον μᾶλλον πλησιάζει πρὸς τὸν ἡλίον, τοσοῦτον ἐλαττώνεται κατὰ μικρὸν τὸ πεφωτισμένον μέρος, ἕως οὗ ἀποκαθίσταται πάλιν δρεπανοειδές, ὅμως κατὰ τὴν ἀνατολικὴν αὐτῆς ἄκραν. Τελευταῖον, ἀνατίλλει καὶ δύνει μετὰ τοῦ ἡλίου, γίνεται ἀόρατος ἐντὸς τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ, καὶ τότε πάλιν εἶναι νεομηνία, ἡ νέα σιγυγία, καὶ οὕτως ἀναπληροῖ πᾶσαν τὴν περίγειον αὐτῆς περίοδον.

ΤΟ ΚΑΠΝΟΧΟΡΤΟΝ.—ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ.

Συνέχεια καὶ τέλος ἀπὸ Σελ. 64.

ΒΛΑΠΤΕΙ πολὺ τὸ καπνόχορτον, καὶ ὅταν ἐπιβληθῇ εἰς εἰαισθήτους ἐπιφανείας ἱκανῆς ἐκτάσεως. Τὸ ἀφέψημά του ἐθανάτωσεν ἵππον πασχοντα, ὅστις βιαιῶς ἐποτίσθη αὐτὸ μ' ἐλπίδα θεραπείας. Τὸ ἴδιον, μεταχειρισθὲν ὡς κλύσμα διὰ νὰ ἐξολοθρεύσῃ ζωῦφια οἰκιακῶν ζώων, ἐσκότωσε μετὰ τῶν ζωῦφίων καὶ τὰ ζῶα. Γεωργός τις μ' ἐβεβαίωσεν, ὅτι κατὰ τοιοῦτον τρόπον διέφθειρε πρὸ μικροῦ ἐν μοσχάριον.

Γυνὴ τις ἐβάλεν εἰς τὰς κεφαλὰς τριῶν τέκνων αἰοιρὴν ἐσκευασμένην ἀπὸ ταβάκκων καὶ βούτυρον, πρὸς ἱασιν τῆς κασίδας· μετ' ὀλίγον ἐπίασαν αὐτὰ ζᾶλαι, βίαιος ἔμετός, καὶ λειποθυμία, συνωδευμένα μετ' ἀφθονον ἰδρώτα.

Ὁ περίφημος Γάλλος ποιητής, Santeuil, ἀπέθανε μετ' σπασμούς καὶ φρικώδεις πόνους, λαβὼν ποτῆριον αἶνον μεμιγμένον μετὰ ταβάκκων.

Ἀνδρῶποι ἔτυχε πολλάκις ν' ἀποθάνωσι, μόνον διότι, πρὸς ἀνακούφισιν σπασμῶν, ἔπιαν ἀφέψημα 20 ἢ 30 κόκκων καπνοχόρτου. Τὸ ἴδιον ἀφέψημα, ἐπιβληθὲν εἰς φωαλιά μέρη, ἐπέφερεν ἔμετόν καὶ σπα-

ραγμούς. Ὅταν δὲ τεθῇ εἰς τὸ ἐπιστόμιον τοῦ στομαχοῦ, προξενεῖ λειποθυμίαν, ἔμετόν, καὶ ψυχρὸν ἰδρώτα.

Διηγεῖται ὁ ταγματάρχης Γ., ὅτι εἰς περίστασιν τινὰ, κατὰ τὸ διαστήμα τοῦ μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικῆς πολέμου, οἱ στρατιῶται καθίσταναν αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἀνικανούς εἰς ἐκτίλεσιν τοῦ χρέους των, βαλλόντες φύλλα καπνοῦ ὑπὸ τὴν μασχαλὴν. Ἐπέφερε μεγαλὴν ἀδυναμίαν· ἔμετός δ' ἐπίανε πολλοὺς ἐξαρνα καὶ σφοδρᾶς εὐδύς μετὰ τὸ φαγητόν.

Ἀνέγνωσα περὶ τινος πατρὸς, ὅστις, ἀλείψας ἐξάνθημα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ υἱοῦ του μετὰ καπνοχόρτου σιέλων, ἐθανάτωσε τὸ παιδίον.

Μία γυνὴ ἐστοχασθὲν νὰ ἰατρεύσῃ λειχήνα, τὸν ἵπτον εἶχεν ἡ θυγατὴρ αὐτῆς πλησίον τῆς βίνδος, μετὰ ῥύπον τῆς καπνοσύριγγος. Μόλις ἐπέβηκεν αὐτόν, καὶ τὸ κοράσιον μετὰ τοὺς ὀφθαλμούς ἀνεστραμμένους ἄρμησεν εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ πίπτον ἐπισθῆ παρὰ τῆς ἐντρόμου μητρός. Ἐπλύθη μὲν πόραυτα μετὰ ψυχρὸν ἵδωρ τὸ ἡλειμμένον μέρος διὰ νὰ καθαρισθῇ ἀπὸ τὸ δηλητήριον, ἀλλ' εἰς ματὴν· αἱ σιαγόνες ἦσαν ἀκίνητοι καὶ κλεισμέναι· ἡ πᾶσχουσα, ἦδη ἀναίσθητος, ἐξέπνιεν κατὰ τὸ φαινόμενον. Ὁ ἰατρός, κληθεὶς, ἤρε τὰς ἄκρας τοῦ σώματος ψυχράς, τὸν σφυγμὸν ἀνεπαίσθητον, καὶ τὸ πρόσωπον νεκρῶδες. Μόλις δ' ἠμπόρεσε μετὰ μίαν ἢ μίαν καὶ ἡμίσειαν ἡρᾶν νὰ κάμῃ αὐτὴν νὰ συνέλθῃ.

Σαφῶς ἀποδείκνουν τὰ προειρημένα, ὅτι τὸ καπνόχορτον εἶναι ἀπὸ τὰ πλέον δραστικὰ καὶ ὀλέθρια φυτικά δηλητήρια· ἐνεργεῖ ἀμέσως εἰς τὸ νευρικὸν σύστημα, ἐξασθενίζον, συγχέον, ἢ καὶ ἀποσβύνον τὰς ζωτικὰς κινήσεις. Δύναται ἄρα ἡ κατ' ἑξὶν μεταχειρίσις ἐνδὲς τοιοῦτου χόρτου, τοιαύτας φαρμακερὰς ἔχοντος ιδιότητας, νὰ συμβαλῇ ποτὲ εἰς υγίαν, ἢ μᾶλλον εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἔχῃ βλαβεράν ἐπιρροήν; Τῶνόντι, εἰς τὸν ἐπιπόλαιον παρατηρητὴν ἐνδέχεται νὰ μὴ φαίνωνται διόλου τὰ τῆς βλαβῆς σημεῖα, μικρὰ ὄντα καταρχᾶς· ἀλλ' ἐντεῦθεν ποσῶς δὲν ἔπεται ὅτι βλαβὴ δὲν προξενεῖται. Εἰς τὸ μέγα τοῦτο σφάλμα ὑποπίπτουν πᾶς πολλοί, φανταζόμενοι ὅτι πᾶν ἀπαίσιον ἀποτέλεσμα βρώματος, ποτοῦ, ἢ τροφῆς, πρέπει νὰ φανῇ ἀμέσως. Συχνάκις βλέπουν οἱ ἱατροὶ τὰ παρόμοια εἰς τοὺς ἀσθενεῖς των.

Παραδείγματος χάριν.—Δυσπεπτικός τις συμβουλεύεται τὸν ἰατρόν του, λέγων ὅτι πάσχει ἐκ πόνου ἢ ἀνέμου εἰς τὸν στομάχον μετὰ κεφαλαλγίαν ἢ ζῶλην, μετὰ περιοδικούς τῶν μελῶν πόνους, μετὰ νόρκην ἢ μετὰ τρώμους τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ κοπώδη πνοὴν, τεταραγμένον ὕπνον, ξηρὸν βῆχα, καὶ στεγνὴν καὶ βραγχώδη φωνὴν κατ' ἐκάστην πρωίαν. Ὁ ἰατρός τὸν δίδει γνώμην νὰ παραιτήσῃ δι' ὀλίγον καιρὸν τὴν κρεωφαγίαν, ἀλλ' ὁ πάσχων ἀνθίσταται, διίσχυρίζομενος ὅτι ποτὲ δὲν αἰσθάνεται τόσο καλὰ, ὅσον ἀφοῦ χάψῃ ἐν καλὸν γεῦμα. Τότε νοθεύει αὐτὸν ὁ ἰατρός ν'

ἀποφεύγει τὰ πνεύματα, τὸν οἶνον, τὸν ζύθον, κτλ. 'Εἴ-
ναι τῶν ἀδυνάτων,' ἀποκρίνεται, 'νὰ μὲ βλαπτῶσιν
αὐτὰ, διότι δὲν πίνω πολὺ· ἀλλ' ἐξ ἐναντίας καὶ μὲ
ὠφελοῦν· ὅσακις πίνω, αἰσθάνομαι καλῆτερα· ὅσον δὰ
περὶ τοῦτου, δὲν ἔχω ἀνάγκην συμβουλῆς.' Ἐρωτᾶται
ἂν συνεθίσχῃ τὸν καπνόν. 'Ναί, καπνίζω ὀλίγον, καὶ
ταβακκίζομαι ὀλίγον.' Καλῆτερον νὰ τ' ἀφήσῃς ὅλως
διοῦλου, κύριε. 'Νὰ τ' ἀφήσω; Σὲ βεβαίω, ἐξοχώτα-
τε, ὅτι παραπολὺ λανθάνεσαι. 'Ἄν ἐπαραιτοῦσα τὸν κα-
πνόν, ἤθελα ἐξεμεῖν ὑπὲρ τὸ ἡμισυ τοῦ γεύματός μου.'
Αὐτὸ, κύριε, ἴσως δὲν ἤθελε σὲ βλαβεῖν. 'Βλέπω ὅτι
δὲν καταλαμβάνεις τὸ παθος μου, ἐξοχώτατε. Πρὸ
χρόνων μεταχειριζόμενος τὰ ἀγαθὰ ταῦτα, ἔχαιρα κα-
λὴν ὑγίαν, καὶ οὐδέποτε μ' ἐβλάψαν. Πᾶς εἶναι
δυνατὸν νὰ μὲ βλάπτῃ, καὶ ἐγὼ νὰ μὴ τὸ καταλαμ-
βάνω; Νομίζεις ὅτι ἀκόμη δὲν ἔμαθα τί μὲ ὠφελεῖ
καὶ τί μὲ βλαπτει, ἀφοῦ μαλιστα ἔζησα τόσους χρόνους
εἰς τὸν κόσμον;' Τὸ νομίζω, κύριε· καὶ μαλιστα φο-
βεῖσθαι μὴν ἀποθάνῃς, πρὶν ἀποκτήσῃς τὴν ἀξιόλογον
ταύτην γνῶσιν.

Ὁ ἄθλιος οὗτος ἀναχωρεῖ μ' ἀγωνίαν, ἐκ τοῦ ἐνὸς
μέρους ἐλεγχόμενος ὑπὸ τῆς ἀληθείας, ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου
καταπιεζόμενος ὑπὸ δυνατῆς ἐξέως. Ὑποστήριγμα
ἔχων τὴν καλὴν αὐτοῦ χρᾶσιν, καὶ εἰς τὰς ὑποθέσεις
του περιπλεγμένος, δὲν ὠνεύετο κἄν, ὅτι ἤθελε βλα-
φθῇ ἀπὸ τὴν κατ' αὐτὸν μετρίαν χρῆσιν τῶν ἐρεθι-
στικῶν, δηλαδὴ, πνευμάτων, οἶνων, καπνοῦ, ταβακκου,
κτλ., ἕως οὗ ἐφθείρε τὴν ὑγίαν του. Αὐτὸ τοῦτο πά-
σχον μύριοι.

Ἡ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος ζωτικὴ ἀρχὴ δύναται
τοσοῦτον ν' ἀντιστέκῃ τὴν ἐπιρροὴν δηλητηρίων βαθ-
μῆδὸν εἰς αὐτὸ εἰσαγομένων, ὥστε τὰ ἐξ αὐτῶν ἀποτε-
λίσματα νὰ μένωσι διὰ πολὺν καιρὸν ἀπαράτρητα,
ἕως οὗ, τέλος, ὑπὸ τὴν ἐνέργειαν ἐρεθιστικῆς τινὸς αἰτί-
ας νὰ ἐκσποσῇ ἡ αὐξημένη δυνάμις των εἰς φοβερὰν ἢ
ἀνίατον ἀσθένειαν. Τὸ εἰς ἐκτεταμένα ἔλη καὶ ὄχθας
λεμνῶν ἀπὸ φυτικᾶς διαλύσεις προερχόμενον φάρμακον,
ἐμβαῖνον εἰς τὸ σῶμα, ἀφίνει κἄποτε αὐτὸ ἀβλαβές, τὸ
φαινόμενον, ἐν ἔτος ὁλόκληρον, πρὶν ἀναφῇ τὸν περιοδι-
κὸν ὁλόκληρον πυρετόν.

Τοιαῦτα καὶ ἄλλα παρόμοια δεικνύουν, ὅτι βλάβη
δύναται νὰ προξενηθῇ εἰς τὰ μυστηριώδη τῆς ζωῆς
ἐλατήρια, χωρὶς ἡμεῖς ποσᾶς νὰ τὴν αἰσθανθῶμεν.
Τοῦτο δὲ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν κατ' ἔξιν μεταχειρίσιν
τοῦ καπνοχόρτου καὶ ἄλλων ναρκωτικῶν, προσέτι δὲ καὶ
τῶν ἐρεθιστικῶν, ὅσα, καθὼς ἐκεῖνα, κάμνουν ἐντύπω-
σιν εἰς ὅλον τὸ νευρικὸν σύστημα, χωρὶς νὰ χορηγῶσιν
ἀναπληρώσεις ἢ τροφῆς ὕλην.

Τὸ καπνόχορτον πρέπει νὰ ᾖναι μάλιστα ἐπιβλαβές
εἰς τὴν νεαρὰν ἡλικίαν, ὅτε ἀπαιτεῖται ὁλόκληρος ἡ
νευρικὴ ἐνέργεια διὰ τὴν πλήρη καὶ ἐντελῇ ἀναπτύξιν
τῶν διαφόρων σωματικῶν ὀργάνων. Ἐγνώρισα παιδίον
ὀκταετὲς, τὸ ὁποῖον πρὸ τεσσάρων ἤδη χρόνων εἶχε
συνεθίσκειν νὰ μασσᾷ τὸ καπνόχορτον· ἦτο δὲ ὠχρόν,

ἰσχνόν, καὶ φιλάσθενον, πολλάκις ἐξεμοῦν τὸ γεῦμά του.
Εἰς ἀνθρώπους καθιστικῆς βίου, καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς
τοὺς σπουδάζοντας, ὁ καπνὸς εἶναι μαλιστα ἐπιβλα-
βής· ἐπειδὴ αἱ ταῖς τῶν ἀνθρώπων τούτων ὑστεροῦν-
ται, μέχρι τινὸς, τὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀντε-
νεργητικὴν ἐπιρροὴν τοῦ καθαροῦ ἀέρος καὶ τῆς γυμνά-
σεως.

Ἡ γνώμη ὅτι ὁ καπνὸς φέρει εὐπεψίαν ἐπικρατεῖ
μὲν, πλὴν εἶναι διοῦλου ἐσφαλμένη. Καὶ ἂν ἀληθεύῃ
ὅτι καταπραῖνει τὴν μετὰ τὸ φαγητὸν ἀνησυχίαν τῶν
νεύρων τοῦ στομάχου, αἴτη ὅμως προέρχεται ἀπὸ πα-
ρεκτροπὴν ὡς πρὸς τὰ τῆς διαίτης, καὶ δύναται ἄλλε-
τρόπως νὰ διορθωθῇ. Ἐὰν ἀληθῶς εὐκολύνῃ τὴν πέ-
ψιν, διατί ταχὺ οἱ περισσότεροι, ἀφοῦ ἀπορρίψωσι τὴν
συνήθειαν ταύτην, νὰ αἰσθάνωνται αἰξήσιν ὀρέξεως,
νὰ πέπτωσι ταχύτερα τὴν τροφὴν αὐτῶν, καὶ ν' ἀπο-
κτῶσιν εὐσαρκίαν;

Λέγεται κἄποτε, ὅτι ἐκ τῶν καταχρωμένων τὴν βο-
τάνην ταύτην τινὲς ζοῦν εἰς ἐσχατον γῆρας· τοῦτο
εἶναι μὲν ἀληθές· πλὴν καὶ οἱ καταχρώμενοι τὰ πνεύ-
ματα μήπως δὲν μακροημερεύουν ἐνίοτε; Ἄρα ἔπεται
ἐκ τούτου ὅτι τὰ τοιαῦτα ποτὰ εἶναι ἀβλαβῆ, καὶ μα-
κροβιότητος πρόξενα; Οὐδ' ἐκ τοῦ πρώτου, οὐδ' ἐκ τοῦ
δευτέρου, ἄλλο συμπέρασμα νὰ συναξωμεν δὲν ἐμποροῦ-
μεν, εἰμὴ ὅτι κρασεῖς τινὲς ἀνδίστανται μακρότερον ἢ
δραστηριώτερον ἄλλων εἰς τὴν δηλητηρίον ἐπιρροήν.
Ὅστις δύναται νὰ ζήσῃ πολὺν καιρὸν μεταχειριζόμενος
τὴν νικοτιανὴν βοτάνην καὶ τὴν ρακὴν, δύναται χωρὶς
τούτων νὰ ζήσῃ περισσότερον.

Ἐπεκράτησεν εἰς τινὰς κοινότητας μία ἰδέα, ὅτι ἡ
χρῆσις τοῦ καπνοχόρτου ἐνεργεῖ εἰς προφύλαξιν κολλη-
τικῶν καὶ ἐπιδημικῶν νόσων. Αὕτη πρέπει νὰ ᾖναι
λανθασμένη. Πᾶν ὅ,τι συντείνει πρὸς ἐξασθένειαν ἢ
καταπίεσιν τῶν δυνάμεων τοῦ νευρικοῦ συστήματος, τὸ
προδιαθέτει εἰς τὰς ἀσθενείας ταύτας. Ἐὰν ὁ καπνὸς
προφύλαττεν ἀληθῶς ἀπὸ ἐπιδημίας, διατί νὰ μὴν
ἐξασφαλίξῃ ἀπὸ τὰς τῆς χολέρας προσβολὰς; Εἰς κάμ-
μῃαν ἴσως κοινότητα δὲν ἔκαμε τόσον φρικτὴν φθοράν
ἢ νόσος αὕτη, ὅσον ὅπου ὅλαι τῶν ἀνθρώπων αἱ ταῖς
κυριεῖονται ἀπὸ τὴν ἀκόρεστον αὐτοῦ χρῆσιν. Εἰς τὴν
Αὐάναν, τῆς ὁποίας ὁ πληθυσμὸς κατὰ τὸ 1833 ἀνέ-
βαιεν εἰς περίπου 120,000, ἀφῆρπασεν ἡ χολέρα ἐν-
τός ὀλίγων ἡβδομαδῶν 16,000· εἰς δὲ τὴν πόλιν Μα-
τάνζας, περὶ χούσαν 12,000 κατοίκων, λέγεται ὅτι διε-
φθόρησαν 1,500· τούτεστιν, ἐν ὄχθῳ τοῦ πληθυσμοῦ
καὶ εἰς τοὺς δύο τόπους. Ὅτι δὲ ἡ χρῆσις ἡ μᾶλλον
κατάχρησις τοῦ καπνοῦ εἶναι μεγίστη εἰς τὴν Αὐάναν
ἔπεται ἐκ τοῦ ὅτι, κατὰ τὸ 1828, ἐλογαριάζετο κοινῶς
ὅτι καθεμέριαν ἀνῆλίσκοντο δέκα χιλιάδων διστηλῶν
σιγορα. Εἰς τὴν πόλιν τοῦ Μεξικοῦ Καμπεάκην,
ἔχουσαν 20,000 κατοίκων, ἀπέθαναν 4,300, μολονότι
ὅλοι χωρὶς ἐξαίρεσιν δίδονται κατακόρως εἰς τὸ καπνι-
σμα· ἀκόμη καὶ διετὴ τέκνα εἶναι παγκοῖνον νὰ βλέπῃ
τις ἐκεῖ καπνίζοντα.

Ἡ γνώμη ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ καπνοῦ διατηρεῖ τοὺς ὀδόντας δὲν ὑποστηρίζεται οὔτε ἀπὸ τὴν φυσιολογίαν, οὔτε ἀπὸ τὴν παρατήρησιν. Ἐξ ἐναντίας, ἀδυνατίζει τὰ οὐλα καὶ τὴν σκεπαζούσαν τοὺς λαιμοὺς καὶ τὰς ρίζας τῶν ὀδόντων μεμβράναν, καὶ οὕτω πρέπει μᾶλλον νὰ ἐπιταχύνῃ παρὰ νὰ βραδύνῃ τὴν φθορὰν τῶν. Ὅθεν καὶ δὲν εὐρίσκομεν καλῆτέρους τοὺς ὀδόντας τῶν ὅσοι καπνίζουν παρὰ τοὺς τῶν λοιπῶν· κατὰ μέσον ὅρον μάλιστα αὐτῶν τὰ ὄργανα ταῦτα εἶναι εἰς ἀτελεστέραν διατηρήσεως κατάστασιν. Οἱ ναῦται κάμνουν μὲν κατάχρησιν τῆς νικοτιανῆς, καὶ μασῶντες καὶ καπνίζοντες αὐτήν· ἀλλ' ἔχουν καὶ ἀχρεῖους ὀδόντας.

Τὸ κάπνισμα εἶναι ῥυπαρὰ καὶ ἀπειρόκαλος συνήθεια· ῥυπαρὰ διὰ τὴν δυσωδίαν, διὰ τοὺς καταλασπώμενους μύστακας καὶ μυκτῆρας, διὰ τὰ μαυροπισσαλειμμένα χεῖλη, καὶ διὰ τὸ ὅποιον φέρει ἐρέθισμα τοῦ συχοπτύειν. Εἰς μίαν λοιπὸν τόσον βλαπτικὴν καὶ ἀκαθαρτον συνήθειαν ἀξίζει νὰ θυσιάξῃ τις τόσα χρήματα;

Τινὲς, ὁμολογοῦντες τὸ ἀνωφελὲς ἢ καὶ τὸ βλαβερὸν τοῦ καπνίζεῖν, διίσχυρίζονται μ' ὅλα ταῦτα ὅτι ἡ παραιτήσις αὐτοῦ ἤθελε τοὺς βλάψειν ἔτι μᾶλλον. Ἀλλὰ πόσα δὲν ἔχομεν παραδείγματα διόλου ἀναιροῦντα τοὺς φόβους τούτους! Εἰς πολλὰς φυλακὰς τῶν ἐξευγενισμένων ἔθνων, κάπνισμα δὲν συγχωρεῖται εἰς τοὺς ἐκεῖ διαιτωμένους, ἂν καὶ ὅλοι σχεδὸν, πρὶν ἐμβῶσι, δίδωνται κατακόρως εἰς αὐτό. Μαρτυροῦσι δὲ τῶν καταστημάτων τούτων οἱ ἐπίτροποι, ὅτι οὐδεὶς τῶν φυλακωμένων ἐβλάφθη ποτὲ διὰ τῆς ὑστερήσεως τοῦ ναρκωτικοῦ τούτου· ἀλλ' ὅτι μετ' ὀλίγας ἡμέρας, σπανίως ὑπὲρ τὰς εἴκοσι, ἡ ἀνησυχία καὶ ταραχὴ αὐτῶν ἔλαττουται, ἡ ὀρεξις αὐξάνει, καὶ ἡ ὄψις προδῆλως καλῆτερεύει. Ἐξοχὸς τις ἱατρός μ' ἐβεβαίωσεν, ὅτι ποτὲ δὲν ἐγνώρισεν ἄνθρωπον νὰ ὑποφέρῃ τὴν παραμικρὰν διαμένουσαν βλάβην ἀπὸ τὴν τοῦ καπνοῦ παραιτήσιν· ἀλλ' ἐξ ἐναντίας μάλιστα, πᾶς τοιοῦτος ὠφελήθη πραγματικῶς. Ἡ ἰδική μου παρατήρησις συμφωνεῖ κατ' ὅλα μὲ τοῦ ῥηθέντος ἱατροῦ τὴν γνώμην· ἐγνώρισα τοιοῦτους πολλοὺς, καὶ δύναμαι νὰ εἶπω ὅτι ποτὲ δὲν ὠμίλησα μὲ ἄνθρωπον, πρὶν ἐνὸς ἔτους ἐλευθερωθῆντα τῆς ἐξέως ταύτης, ὅστις νὰ μὴν ὠμολόγησεν ὅτι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἶδεν ὄφελος ἀπὸ τὴν ἀρνησαυτίαν του.

ΠΕΡΙ ΜΙΚΡΟΝΟΙΑΣ.

ΠΟΛΛΟΙ, οἵτινες διέτριψαν πάντοτε εἰς τὸ χωρίον, τὴν πόλιν, ἢ τὴν νῆσον τῆς γενέσεώς των, ἐξίστανται εἰς πᾶν νῖον θάλαμα, παρουσιαζόμενον εἰς αὐτοὺς ὅταν ἀπομακρυνθῶσιν ἐκεῖθεν ὀλίγα τινὰ μίλια. Ὁ χωρικός χάσκει ἐκπεπληγμένος τὰ ἐργαστήρια, τὸ ἐμπόριον, τὰ πλῆθη τοῦ λαοῦ, τὰ μεγαλοπρεπῆ κτίρια, τὴν κομπήν, τὰ πλούτη, καὶ τὴν θεραπείαν τῆς αὐλῆς καὶ μητροπόλεως· ἤθελε δὲ μόλις πιστεύσειν τὴν ὑπαρξίν τοιούτων πραγμάτων, ἂν δὲν ἐβλεπεν αὐτὰ ὀφθαλμο-

φανῶς. Ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, ὁ νεοφερμένος εἰς τὴν ἐξοχὴν πολίτης ἐκπλήττεται εἰς πράξεις πολλὰς τῶν τετραπόδων καὶ πτερωτῶν ζώων, καὶ εἰς πολλὰ κοινὰ ἄγροτικά ἐπιτηδεύματα.

Ἐὰν εἰς τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τούτων ἤθελε τις διηγηθῇ τὰ ἔθιμα ξένων τόπων, τὰ ἀποβάλλον διαμιάς ὡς ἀπαίσια καὶ γελοιώδη· τόσοι εἶναι μικρὰ τὰ πνεύματά των, καὶ τόσοι περιωρισμένοι οἱ διαλογισμοὶ των, ὥστε τίποτε δὲν τοὺς φαίνεται φρόνιμον καὶ ὀρθόν, τὸ ὅποιον αὐτοὶ δὲν ἐσυνείθισαν νὰ πράττωσι.

Τὴν μικρόνοιαν ταύτην πρέπει νὰ θεραπεύωμεν ἀκούοντες καὶ ἀναγινώσκοντες τὰς περιγραφὰς διαφόρων τῆς οἰκουμένης τόπων, καὶ τὰς ἱστορίας παρελθόντων αἰώνων, καὶ ἔθνων, καὶ χωρῶν ἀπομακρυσμένων τῆς πατρίδος μας, μάλιστα δὲ τῶν πλὴον πολιτισμένων τῆς ἀνθρωπότητος μερίδων. Ἀλλὰ κατὰ τοῦτο τίποτε τοσοῦτον δὲν συντείνει εἰς τὸ νὰ μεγαλύνῃ τὸ πνεῦμα, ὅσον αἱ περιοδεῖαι, τουτέστιν, αἱ εἰς ἄλλας κώμας, πόλεις, ἢ χώρας ἐπισκέψεις· ὅποταν δὲ ἡ χρηματικὴ μας κατάστασις δὲν συγχωρῇ τοῦτο, πρέπει νὰ ἀναπληρώνωμεν τὴν ἑλλειψιν διὰ βιβλίων.

ΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΔΕΙΝΑ.

ΕΛΘΕΤΕ νὰ ὑπάγωμεν νοσρῶς εἰς τὸ θίατρον τῶν δεινῶν τῆς πολυπαθοῦς ἡμῶν πατρίδος. Ἐγὼ κατὰ πᾶσαν ἀνσχηκὴν σᾶς ὁδηγῶ διὰ τοῦ λόγου ἐκ τούτου τοῦ ἀγίου καὶ καθάρου καὶ ἀμιάντου βήματος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης. Ἴσως ἐκ τῆς ἀπλῆς θεωρίας τῶν σωματικῶν τοῦ πολέμου κακῶν ἀνάψῃ εἰς τὰς ψυχὰς σας ὁ κατὰ τῶν παθῶν σας ἱερὸς πόλεμος, καὶ υπερσχύσῃ ἡ τοῦ πνεύματος μάχαιρα νὰ διακόψῃ τοὺς αἰσχροὺς τῆς φιλαυτίας δεσμούς. Ἀπέλθετε λοιπὸν διὰ τῆς διανοίας εἰς τὰς φοβερὰς τῆς πατρίδος δραματουρίας. Ἐρχου καὶ ἴδε. Τί βλέπομεν εἰς τὴν πρώτην σκηνήν; Μαχὴν τῆς ξηρᾶς. Ὑπομείνατε νὰ τὴν θεωρήσωμεν συντόμως ὅσον τὸ δυνατόν. Ἰδοὺ τὰ δύο τῶν πολεμίων στρατεύματα βλέπουσι μακρόθεν πρὸς ἄλληλα κατὰ πρῶτον, παλλόμενα τὴν καρδίαν. Ἰδοὺ συγκινοῦνται, καὶ προχωροῦσι κατ' ἀλλήλων ἐνθουσιῶντα. Χιλιάδες ἀνθρώπων, ὡς εἰς καὶ μόνος ἄνθρωπος, βηματίζουν ὁμοθυμαδὸν πρὸς τὸ χάος τοῦ θανάτου. Σκαρδαμύττουσι τὰ βλέφαρα πρὸς τὰς πρώτας ἀστράπας τῆς ἀφίμαχίας. Ἀποχαιρετᾷ τὸν πλησίον συστρατιώτην ὁ στρατιώτης, καὶ εἰς ὅλους εὐθὺς φαίνεται ὅτι δύνει ὁ ἥλιος τῆς ζωῆς. Ὁλος ὁ αἰὼν τοὺς φαίνεται συνεσταλμένος εἰς μίαν καὶ μόνην τὴν τῆς μάχης στιγμὴν. Καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὸ πᾶν ἕκαστος αὐτῶν ἀδρόν βλέπει συγκεντρωμένον εἰς τὴν ὁποίαν πατεῖ σπιθαμὴν τοῦ ἐδάφους. Ἰδοὺ ἡ σάλπιγξ βοᾷ, συνηχοῦσι τὰ χελεύσματα, κυματίζουν αἱ σημαῖαι, καὶ ἄρχεται ἡ τῆς μάχης ὁρμή. Κύματα καπνοῦ μαυρίζουσιν ἀναβαίνοντα καὶ λακτίζοντα τὸν αἰθέρα· κροτοῦσιν ἀδιακόπως τὰ στόματα